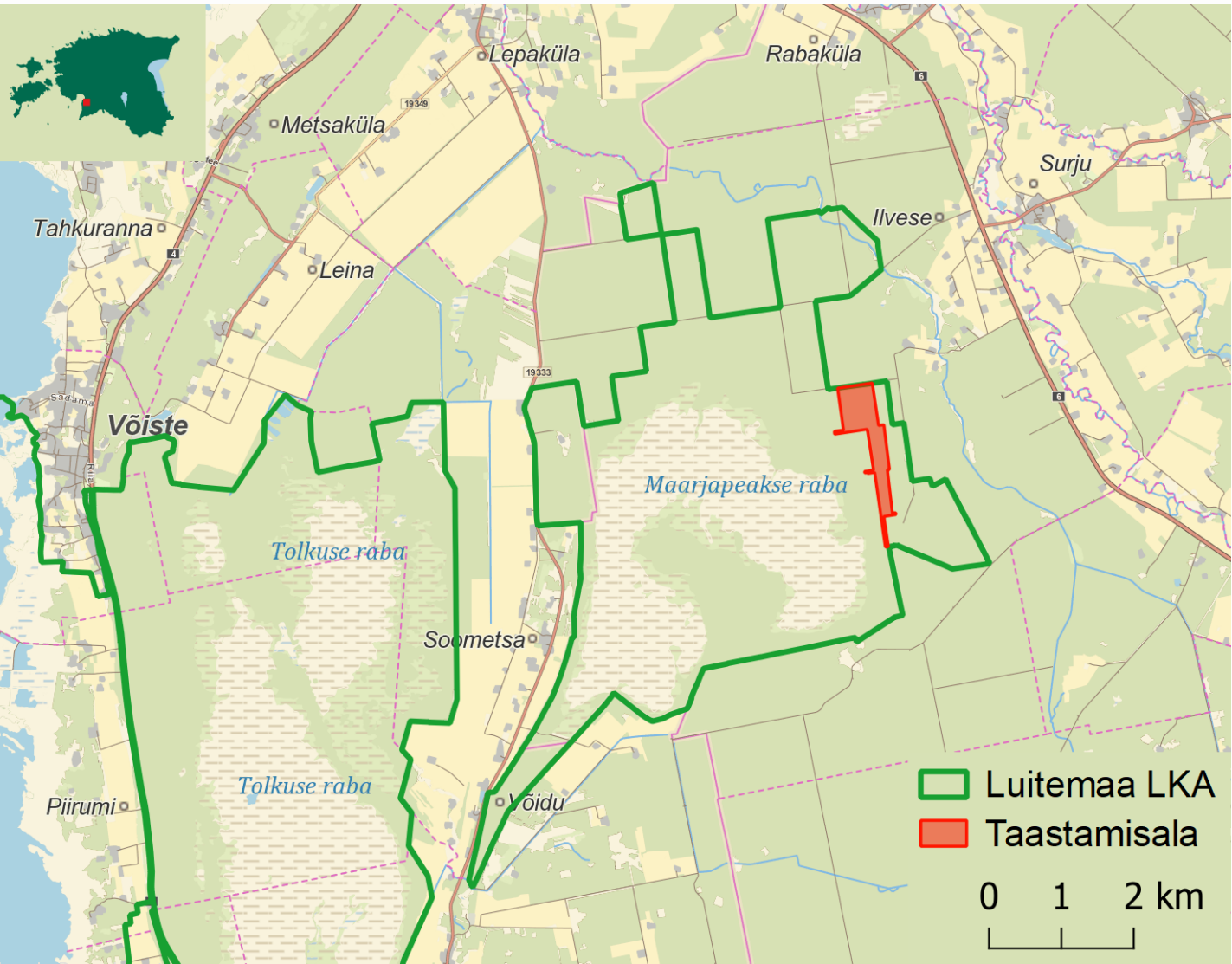

Maarjapeakse soo veerežiimi taastamine

Maarjapeakse (ehk Soometsa) raba asub Luitemaa looduskaitsealal (LKA) Pärnumaal ning on ligi 1600 ha suurune puisraba, mis on moodustunud kunagise nõo soostumisel. Luitemaa LKA (11 300 ha) kuulub Natura 2000 kaitsealade võrgustikku, rahvusvahelise tähtsusega linnualade (IBA) ja rahvusvahelise tähtsusega märgalade ehk Ramsari alade hulka. Peale Maarjapeakse raba kuuluvad Luitemaa LKA piiridesse Tolkuse raba, Rannametsa luited ja Pärnu lahe rannikumadalik. Kaitseala eesmärgiks on looduslike elupaikade ning loomastiku, linnustiku ja taimestiku kaitse. Maarjapeakse soometsade taastamisala asub Saarde vallas ja paikneb täielikult riigimaal Mõtuse sihtkaitsevööndis.

Taastamisala skeem ning asukoht Eestis.
Aluskaart: Maa- ja ruumiamet

AJALUGU

Luitemaa LKA-l on pikk saamisloogu, mille algus on 1939. aastal. Praegustes piirides kaitseala moodustati 2006. aastal. Mitmed kaitseala määrjad elupaigad on olnud pikalt tugeva kuivenduse negatiivse mõju all. Maarjapeakse raba äärealadele rajati ulatuslikum kuivendussüsteemide võrk 1960. aastatel. Maarjapeakse raba ja seda ümbritsevate soometsade veerežiimi taastamistööd alustati juba 2019. aastal umbes 540 ha suurusel alal, kus lisaks kuivenduskraavide sulgemisele teostati ka kujundusraieid, et aidata puistute harvendamisega kaasa veerežiimi taastumisele ja kujundada sihtkooslustele omane struktuur.

FAKTILEHT

Foto: Ants Animägi

- Pindala: 57,7 ha
- Projekti valmimise aasta: 2016
- Tööde teostamise aasta: 2024
- Taastamistööde maksumus:
 - Ehitus: 29 024,17 €
- Projekteeirija: OÜ Entec Eesti
- Ehitaja: Tekamer OÜ

TAASTAMISTÖÖDE EESMÄRK

Tööde peamiseks eesmärgiks oli luua eeldused Maarjapeakse raba ja seda ümbritsevate soostuvate metsade loodusliku veerežiimi taastumiseks. Taastamistöödega aidatakse kaasa sihtkooslusele iseloomuliku taimestiku liigilise koosseisu ja struktuuri kujunemisele arvestades võimalusel kaitsealuste liikide elupaigaeelistustega. Luitemaa LKA kaitse-eeskirja järgi on soode veerežiimi taastamisel positiivne mõju kaitseala kaitse-eesmärkidele ja väärtustele.

Kraavivall on täidetud tagasi kraavi. Puudu jääv pinnas võetakse kraavi ja paisude vahetust lähedusest selliselt, et kaeved ei tekita uut voolunõva. Foto: Ants Animägi

UURIMISTÖÖD JA PROJEKTEERIMINE

Taastamistöödeks vajalikud uurimistööd ja mõõdistused viidi läbi juba varasema taastamistööde etapi ajal 2016. aastal. Vahetult enne töid hinnati üle teise etapi mahud.

Taastamisalale olid projekteeritud ühte tüüpi pinnaspaisud, mis kaeti kaeveaukudelt varem kooritud pinnasekamaraga. Foto: Ants Animägi

Endised kraavikoridorid taimevad kiiresti. Suletud kraav aasta pärast taastamistööd. Foto: Ants Animägi

TAASTAMISTÖÖD

Ettevalmistavate töödena viidi läbi trassiraiade suletavate kraavide sängides ja pinnasevallipoolsel kraavi perval. Raiutud puitmaterjal toodi metsast välja. Kraavid suleti ühte tüüpi pinnaspaisudega ja ehituseks vajaminev pinnas kaevati kraavi vahetust lähedusest. Olemasolevad kraavivallid likvideeriti ja seda pinnast kasutati kraavide täitmiseks paisudevahelistel lõikudel. Mõned kraavide lõigud täideti pinnasega kogu ristlõike ulatuses. Eemaldati üks truup. Puistu kujundusraieid ei tehtud.

2024. aasta taastamisala kattis peamiselt soomets. Foto: Ants Animägi

Tööde liik

Paisude arv

Trassiraiete pindala

Suletud kraavide pikkus

Tööde maht

41 tk

6,2 ha

5,7 km

Kaasrahastaja: Euroopa Liidu Õhtekuuluvusfondi projekt "Liikide ja elupaikade soodsa seisundi ning maastike mitmekesisuse tagamine [Projekt nr 2021-2027.2.03.23-0006]"

KLIIMAMINISTEERIUM